

30 РОКІВ СТАБІЛЬНОСТІ, АЛЕ ВІТЧИЗНЯНА СЕЛЕКЦІЯ ПОТРЕБУЄ ПІДТРИМКИ ДЕРЖАВИ

Цього року агрофірма «Сади України» відсвяткувала свій 30-літній ювілей. Від закладання фруктового саду на площі 250 га до потужного виробництва посівного матеріалу й продовольчого зерна — таким є шлях цього підприємства. Тільки гібридами соняшнику селекції АФ «Сади України» нині в країні засівається до 400 тис. гектарів, а це 1/10 посівних площ, відведених під соняшник. А ще ж компанія веде селекцію й виготовляє насіння кукурудзи, пшениці, гороху. Про здобутки та перешкоди на довгому виробничому шляху, новинки селекції, які своїми характеристиками перевищують закордонні, розповів нашому виданню голова наглядової ради ТОВ Агрофірма «Сади України», засновник компанії Олексій Зайцев.

ЛЮДМИЛА СТЕПАНОВА

— Олексію Борисовичу, у ювілейний рік заведено підбивати підсумки діяльності, говорити про результати роботи й плани на майбутнє. Що вважаєте своїм найбільшим досягненням? Чим пишаєтеся?

— Компанія «Сади України» — одна з перших приватних сільськогосподарських компаній в Україні. Ми почали роботу із закладання садів у Нікопольському районі Дніпропетровської області — звідси й назва нашої агрофірми. Згодом розширили площі земель, орендувавши ділянки в Кегичівському районі Харківської області. Років 25 тому започаткували насінницький бізнес, почали працювати над створенням нових гібридів соняшнику, кукурудзи, сортів пшениці, гороху. У своїй роботі тісно співпрацювали й досі

співпрацюємо з Науково-дослідним інститутом польових культур та овочівництва (м. Нови-Сад, Сербія) — щодо селекції гібридів соняшнику та кукурудзи. Нині працюємо як із суто сербськими гібридами соняшнику, так маємо і спільне виробництво, а також власну селекцію. Нові сорти пшениці створюємо, районуємо й упродовжуємо у виробництво тільки власними силами.

Уважаємо, вже те, що ми 30 років протрималися на ринку — успіх. Адже конкурувати з потужними транснаціональними компаніями, які останнім часом усе більше завоюють український ринок, вітчизняному виробнику дуже важко. Проте ми маємо, чим відповісти нашим конкурентам — у нашому арсеналі гібриди й сорти, які своєю якістю не тільки не поступаються закордонним аналогам, але за деякими показниками навіть їх перевищують. Тому, вважаю, свої мети — бути лідером у виробництві насіння високорожайних гібридів і сортів, ми досягли. А маючи ще й товарне виробництво, насінневий завод, сади в Нікопольському районі, ми створюємо робочі місця та забезпечуємо продуктовою безпеку нашої країни.

— Ви згадали про експансію закордонних селекційних компаній. Як їм можуть протистояти вітчизняні виробники насіння? Як вам вдається з ними конкурувати багато років? Адже створення одного гібрида — це великі кошти...

— Справді, в селекцію потрібно вкладати не мільйони, а сотні мільйонів доларів. Не кожна вітчизняна компанія може собі це дозволити. Ми почали створювати власні гібриди, коли ще на ринок України масово не зайшли закордонні компанії, була підтримка вітчизняних виробників. Нині, справді, на українському ринку присутні практично всі транснаціональні компанії, всі основні гравці світу, і почуваються тут затишно. Тому ринок тримати важко — це непросте завдання.

Якщо говорити про пшеницю, то у цій царині невелике зазілля закордонних компаній. Частково це викликано кліматичними умовами — у нас зима суворіша, ніж у Європі, тому наші сорти придатніші до вирощування в таких умовах.

Щодо гібридів соняшнику й кукурудзи, то тут конкуренція набагато серйозніша. Тому тільки той, хто запропонує сільгоспвиробнику справді інноваційний продукт, може бути лідером. Забігаючи наперед, скажу: нам це вдалося. Найновіша наша розробка — гібриди соняшнику, стійкі до сьомої раси вовчку. Не буду багато розповідати, які проблеми створює цей паразит вітчизняним виробникам соняшнику. Так от, цього року вони отримують гібриди, яким вовчок не страшний, стійкі до сьомої раси вовчку — П'ятий елемент, Раптор і Солярис. Нині вони проходять держреєстрацію. Ми випробовували ці гібриди на своїх полях й отримали дуже добрі результати, які перевищують результати майже всіх транснаціональних компаній, що спеціалізуються на селекції соняшнику. Крім стійкості до вовчку, вони ще й мають добрий потенціал урожайності. Наприклад, П'ятий елемент на кількох полях показав урожайність понад 45 ц/га.

А взагалі витримувати конкуренцію нам вдається, як я вже сказав, шляхом створення урожайних, стійких до різних хвороб гібридів. Окрім вовчку соняшнику шкодять ще й несправжня борошніста роса, плямистості, біла гниль, іржа тощо. Ми створюємо гібриди, стійкі до цих хвороб, маємо повний асортимент гібридів, призначених для різних технологій вирощування. Окрім того, по Україні працює наша дистрибуторська мережа — завдяки цьому ми продаємо насіння фермерам із перших рук, від виробника.

Нам дуже допомагає робота із сербським НДІ, ми намагаємося формувати більш прийнятну для українських аграріїв ціну на наш

продукт, але головне — прагнемо робити його якісним, високоврожайним. І нам це вдається. Тому, незважаючи на шалену конкуренцію, за останні 5–7 років ми нарощуємо обороти щороку на 5–10%.

Однак, вважаю, має бути підтримка держави вітчизняного виробника, не можна галузь кидати напризволяще, якщо не хочемо втратити власне насінництво.

— Якою, на вашу думку, має бути державна підтримка вітчизняних селекційних компаній?

— У світі існують різні фінансові інструменти регулювання ринку. Наприклад, достатньо жорстким квотуванням Європа не допускає українське зерно на свій ринок. Ми продаємо зерно на Близький і Далекий Схід, от нині в Китай наша кукурудза експортується, але ринок Європи надійно закритий. Уряди європейських країн захищають своїх фермерів, а ми своїх — ні. У довготривалій перспективі це призведе до того, що ми будемо тільки споживати, але не виробляти.

Звісно, коли заходять нові компанії й будують нові заводи — це справді добре, але коли фірма вкладає у будівництво заводу два мільйони доларів, а виводить п'ять мільярдів доларів за п'ять років — це не дуже добрі інвестиції.

Тому без захисту власного ринку України важко буде розвиватися.

— Нині в структурі державних органів відбуваються значні зміни. Зокрема, ліквідовано Міністерство аграрної політики, повноваження якого передано Міністерству економічного розвитку та торгівлі України. Чи сприятиме, на вашу думку, така реорганізація розвитку галузі?

— Я вважаю це неправильним. Країна, де великий приріст економіки відбувається завдяки аграрній галузі, не може бути без свого профільного міністра, а раніше ж іще й був віцепрем'єр із питань АПК. Має бути й лобювання інтересів агросектору у Верховній Раді, на рівні міністерства та віцепрем'єрів. Ці високопоставлені чиновники повинні розуміти, що вони міністри і віцепрем'єри саме України, а не ЄС чи Америки. Там є, кому свій ринок захищати.

— Повернімося до селекції. Ви вже розповіли про ваші інноваційні рішення для соняшнику. А загалом, які напрями селекційної роботи нині є пріоритетними для ваших селекціонерів?

— Нині селекціонери нашої компанії працюють над створенням гібридів із високим потенціалом продуктивності й підвищеною адаптацією для різних зон вирощування. Високий уміст олії в насінні соняшнику — також серед пріоритетів наших учених. Крім того, селекціонери працюють над створенням нових вихідних форм, стійких до гербіцидів — групи імідазолінів, сульфунілсечовин. І, безумовно, для нас дуже важливою є стійкість гібрида до нових агресивних рас вовчку G+, про що я вже сказав. На жаль, усе більше площ в Україні уражується цим паразитом, оскільки до нас завозять багато імпортного насіння, вирощеного в різних країнах, де поширені різні види вовчку. Тобто наше завдання — створити гібриди, що відповідають запитам наших виробників і допомагають зробити його бізнес успішним.

— Як налагоджено виробництво насіння у вашій агрофірмі?

— Соняшник ми в основному сіємо в Херсонській області, бо там легше вирішуються питання просторової та часової ізоляції. З кукурудзою простіше — там просторова ізоляція допускається на відстані 200 м, тому ділянки гібридизації кукурудзи в нас розташовані в Кегичівському районі. Та й погодні умови там для кукурудзи сприятливіші.

Доробляємо насіння на власному заводі в Кегичівці, обладнаному сучасною апаратурою, який практично щороку модернізуємо. Маємо професійний досвідчений персонал, організовано клієнтську підтримку наших фермерів — на ринку по-іншому не втриматися.

— Наостанок розкажіть, яким видався для вашої агрофірми цей рік? Які маєте плани на майбутнє?

— Щодо товарного виробництва, ми зібрали непоганий урожай пшениці — 6 т/га, а з деяких полів і по 8 т/га. Урожай соняшнику на рівні 3–4,5 т/га.

У Харківській області на площі 1 тис. гектарів ми створили систему зрошення — на ділянках гібридизації кукурудзи й соняшнику. Також тепер, коли склалися дуже посушливі умови для пшениці, на 600 га сіємо пшеницю на зрошенні. Будували ми свою систему зрошення з нуля, значно розширивши площу водойм на території господарства — до 70–80 га і збільшивши їх глибину.

Загалом тема зрошення дуже актуальна для України, це тема розвитку сільського господарства. Нам стабільно вдавалося отримувати на зрошенні врожай кукурудзи нашої селекції по 150–160 ц/га в сухому зерні. Тому систему зрошення у своєму господарстві ми намагаємося й надалі розширювати.

І звісно, ж у планах — працювати над новими гібридами й сортами, забезпечувати ними вітчизняного виробника. Адже, як показує досвід нашого підприємства, якісне насіння в поєднанні з ефективними агротехнологіями — єдиний правильний шлях до розвитку агровиробництва.

Сьогодні агрофірма «Сади України» — це європейські стандарти в культурі землеробства, в темпах упровадження нових технологій і якісного посівного матеріалу. Тому наша мета й надалі гідно нести звання українського виробника!

